

I. Czytanie ze zrozumieniem

Odbandażował ranę. Była trochę zaropiała. Lama zdjął z kółków kilka woreczków. Wsypując z nich jakieś zioła do tygielka, mrucał zaklęcia czy też modlitwy. Potem robił rękami tajemnicze znaki nad tygłem i splotał za siebie. Bosman trącił Tomka w łokieć.

- U nas znachorki też tak leczą po wsiach głupie baby... – mruknął po polsku.
- Cicho bądź, bosmanie – skarcił go Tomek. – Pal licho śmieszne sztuczki, byle lekarstwo było dobre.
- Święta racja, brachu, ale na wszelki wypadek przygotuj świeże bandaże, bo ten księżulo, chociaż pachnie jak perfumeria, chyba rzadko się myje. (...)

Lama tymczasem przelał wywar ziołowy do miseczki. Zanurzył w niej jedwabną szmatkę, obmył ranę. Smuga cierpliwie znosił te zabiegi. Gdy lama w końcu przyniósł jakąś ciemną maść, podsunął mu własne bandaże. Wkrótce ramię było z powrotem obandażowane.

- W porę przyszedłeś, zły duch chciał się zagnieździć w twoim ramieniu, ale przegnałem go zaklęciami – rzekł lama po zakończeniu zabiegu. Teraz przystąpił do gruntownego badania pacjenta. (...) Nalał wywaru w czarkę. Podał ją Smudze mówiąc:

- Wypij ten lek. Sporządziłem go z cudownego korzenia rośliny, która, jak głoszą starodawne chińskie legendy, rodzi się z uderzenia piorunu. On ponownie uśpi ducha choroby.

- Cóż to za ziele, szanowny lamo? – z niedowierzaniem zapytał bosman.

- Jest to żeń-szeń, czcigodny panie – odparł lama. – Jako lek znany jest chińskiej medycynie od przeszło trzech tysięcy lat. Niełatwo go znaleźć, rośnie bowiem jedynie nad brzegami źródeł wytryskujących z ziemi po uderzeniu w nią piorunu. (...) Na znak, że jest życiodajny, bogowie nadali mu kształt ludzkiej postaci. Dawni lekarze chińscy potrafili sporządzić z niego lek opóźniający nawet o jakiś czas zgon człowieka leżącego już na łożu śmierci.

Smuga wypił wywar podany mu przez lamę, a bosman, jak zawsze ciekawy i przekorny, znów zagadnął:

- Czy możesz nam, szanowny lamo, zdradzić tajemnicę, skąd się dowiedziałeś o cudownym działaniu tego korzenia?

- Czcigodny cudzoziemcze, kunszt wiedzy lekarskiej poznałem u mędrców w świętej Lhasie, a sama jej nazwa wskazuje, iż jest ona pod specjalną opieką bogów. Lhasa w języku tybetańskim oznacza Ziemię Bogów. Jak głosi nasza starodawna legenda mongolska, świątynia w Lhasie powstała dzięki niezamierzonej pomocy ociemniałego mędrca. Był to zapewne widomy znak łaski bogów.

Alfred Szklarski, *Tajemnicza wyprawa Tomka*. Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1988, s. 143-145.

1. Według lamy choroba Smugi była skutkiem:

- A) braku higieny B) uderzenia pioruna C) zatrucia D) działania złych mocy

2. Zastosowane przez lamę leczenie opierało się na:

- A) wiedzy o ziołach B) czarach C) modlitwie D) wiedzy medycznej

3. Bosman i Tomek zarzuczyli się o bandaże dla Smugi ze względu na:

- A) biedę w domu lamy B) brak wiary w umiejętności lamy
 C) stan sanitarny otoczenia D) nieskuteczność stosowanych metod leczenia

4. Według lamy cudowna moc żeń-szenia wywodzi się:

- A) z pioruna B) od bogów C) od duchów D) od ociemniałego mędrca

5. Bosman i Tomek wymieniali uwagi na temat:

- A) sposobów leczenia przez znachorki B) zastosowania w lecznictwie bandażu
 C) wcielania w życie wiary w zabobony D) stosowania wywarów ziołowych

6. Lama wspominał o świątyni w Lhasie, aby:

- A) przekonać rozmówców do kultury Tybetu B) podkreślić niezwykłość żeń-szenia
 C) pochwalić się wiedzą mędrców D) opowiedzieć o swojej religii

II. Nauka o języku

7. Czasowniki nie odmieniają się przez:

- A) liczby B) osoby C) przypadki D) czasy

8. Zdanie *Za tamtymi górami stoi mała chatka.* – nie zawiera:

- A) zaimka B) spójnika C) przyimka D) przymiotnika

9. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Zjedz naleśniki. – mianownik B) Nie znam tego chłopca. – narzędnik
 C) Zagrajcie tą piłką. – celownik D) Znam ten wiersz. – biernik

10. Czasownikiem nieprzechodnym jest wyraz, który:

- A) nie odmienia się B) nie ma strony biernej
 C) nie występuje w trybie orzekającym D) ma dwa znaczenia

11. Prawidłowo określono formy czasownika:

- A) zabrali – czas przeszły, l. mnoga, osoba 3 B) poczekam – czas teraźniejszy, l. pojedyncza, osoba 1
 C) uciekliśmy – czas przeszły, l. mnoga, osoba 2 D) strącicie – czas przyszły, l. mnoga, osoba 3

12. Czasownik w stronie zwrotnej znajduje się w zdaniu:

- A) Uczesz wreszcie warkocze. B) On ciągle się martwi.
 C) Popatrzył do lusterka. D) Pokój jest zamknięty na klucz.

13. Konstrukcję bierną ma zdanie:

- A) Obiad był wspaniały. B) Był przez wszystkich podziwiany.
 C) Nikt mu nigdy nie pomógł. D) Jesteśmy na szkolnej wycieczce.

14. Nieprawidłowo zastosowano zaimek w zdaniu:

- A) Powiem tobie sekret. B) Daj mi czekoladę.
 C) Właśnie jemu powierzono tę sprawę. D) To jezioro jest niebezpieczne.

15. Wyrazy w języku polskim najczęściej akcentujemy na sylabie:

- A) pierwszej B) ostatniej C) przedostatniej D) środkowej

16. Nieprawidłowo nazwano część mowy:

- A) pod – przyimek B) mój – zaimek C) dobrze – przysłówek D) na – spójnik

17. Nieprawidłowo napisano wyraz:

- A) nie spotkałem B) nie uwaga C) nieznanzy D) nieprzyjemnie

18. Tylko głoski bezdźwięczne zawiera szereg:

- A) sz, k, t B) dz, j, b C) a, ą, e D) m, p, c

III. Literatura

19. Pawełek, bohater książki pt. „Kłamaczuca”, domyślił się prawdy o Anieli, gdy:

- A) dostał od niej list B) ujrzał ją w kawiarni C) przeczytał jej wiersz D) odwiedził ją w Łebie

20. Maryla nie odesłała Ani z domu na Zielonym Wzgórzu, mimo że:

- A) dziewczynka miała duże wymagania B) sąsiadom nie spodobało się nowe towarzystwo
 C) jej podopieczna nie chciała chodzić do szkoły D) chciała wziąć na wychowanie chłopca

21. Gilbert Blake dokuczył w szkole Ani Shirley, ponieważ:

- A) nie podobał mu się kolor jej włosów B) uczyła się lepiej od niego
 C) nie zwracała na niego uwagi D) nie lubił jej

22. Zenek Wójcik, bohater książki pt. „Ten obcy”, opuścił rodzinny dom, ponieważ:

- A) czuł się nikomu niepotrzebny B) chciał sam zarabiać na życie
 C) pragnął poznać smak przygody D) nie chciał się uczyć

23. Książka pt. „Ten obcy” jest powieścią, gdyż:

- A) zawiera opisy przyrody B) ukazuje uczucia bohaterów
 C) zawiera wiele dialogów D) ma wątki i fabułę

24. We fragmencie wiersza K. I. Gałczyńskiego występują rymy:

- A) krzyżowe B) parzyste C) okalające D) niedokładne

*Mijają lata, zimy,
raz słońeczko, raz chmurka;
a my obojętnie przechodzimy
koło niejednego ogórka.
(„Dlaczego ogórek nie śpiewa”)*

25. W przytoczonym fragmencie wiersza znajduje się:

- A) porównanie B) przenośnia
 C) zdrobnienie D) wyraz dźwiękonaśladowczy

26. W książce pt. „Przygody Tomka Sawyera” czytamy, że Indianin Joe zamordował człowieka, ale:

- A) uczynił to nieumyślnie B) obarczył winą współnika
 C) od razu przyznał się do winy D) szczerze tego żałował

27. Piotr, bohater książki pt. „Opowieści z Narnii”, swą pierwszą walkę stoczył z:

- A) Aslanem, który próbował przejąć rządy B) borsukiem, który spiskował przeciw królowej
 C) wilkiem, który zaatakował jego siostrę D) wielkoludem, który bronił dostępu do pałacu

28. Aby uniknąć odpowiadania z geografii, Sprężycki, bohater książki pt. „Wspomnienia niebieskiego mundurka”, wpuścił do klasy:

- A) chrabąszcze B) dym z papierosów C) myszy D) jaszczurkę

29. W książce pt. „Harry Potter i komnata tajemnic” czytamy, że w domu Rona Harry Potter pomagał przyjacielowi w:

- A) nauce magii B) odgnomianiu ogrodu C) pisaniu listów D) naprawianiu samochodu

30. Podczas zajęć prowadzonych przez Lockharta (w książce pt. „Harry Potter i komnata tajemnic”) okazało się, że ten sławny człowiek:

- A) jest bardzo skromny B) nie napisał żadnej książki
 C) jest doskonałym nauczycielem D) nie ma wymaganej wiedzy